ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Η «ΕΥΗΜΕΡΙΑ», τὸ καλὸν αὐτὸ περιοδικόν, μεταφράζει ἀπὸ ἀγγλικὸν περιοδικὸν τὸν ἀναδημοσιευόμενον παρ' αὐτοῦ κανονισμὸν γραφείου τοῦ ἔτους 1852. Βέβαια ἡ Ἀγγλία δὲν εἶναι Ἑλλάς. Τηρουμένων ὅμως τῶν ἀναλογιῶν, ἠμποροῦμεν νὰ φαντασθῶμεν ποία ἦτο ἡ θέσις τοῦ ἐργαζομένου πρὸ ἑνὸς καὶ πλέον αἰῶνος. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς καὶ ἀναδημοσιεύω τὸν κανονισμόν. Εἶναι κάτι τὸ ἀξιοπερίεργον, ἀλλὰ καὶ ποὺ δίδει λαβὴν εἰς πολλὰς σκέψεις.

α). Ἡ θεσσαλόβεια, ἡ καθαριότητα καὶ ἡ ἀκριβεία εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ κάθε καλὴ ἐπιχείρηση.

2. Ἡ ἑταιρία μας ἐμείωσε τὶς ὧρες ἐργασίας, ὥστε τὸ προσωπικὸ τῶν γραφείων θὰ ἐργάζεται τώρα μόνο ἀπὸ τὶς 1 π. μ. ὡς τὶς 6 μ. μ. καὶ μόνο τὶς καθημερινές.

3. Οἱ προσευχὲς θὰ ἀναπέμπονται κάθε πρωὶ στὴ μεγάλη αἴθουσα. Τὸ προσωπικὸ θὰ παρίσταται.

4. Οἱ ἐνδυμασίες θὰ εἶναι σοβαραί. Τὸ προσωπικὸ δὲν θὰ φορῇ ἐνδυμασίες μὲ ζωηρὰ χρώματα, οὔτε κάλτσες, ἐκτὸς ἂν εἶναι καλὰ μανταρισμένες.

5. Γαλότσες καὶ χοντρὰ παλτὰ δὲν θὰ φοριοῦνται στὸ γραφεῖο, ἀλλὰ ἐπιτρέπονται τὰ καλοκαὶ καὶ τὰ καπέλα, ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι κακός.

6. Ὑπάρχει ἀσπρα γιὰ τὸ προσωπικό. Τὰ κλειδοῦνα καὶ τὰ βιβλία θὰ φυλάγωνται στὴν ἀποθήκη. Συνιστᾶται σὲ κάθε μέλος τοῦ προσωπικοῦ νὰ φέρνη κάθε μέρα 4 λίμπρες κλειδοῦνο ὅπου ὁ καιρὸς εἶναι ψυχρός.

7. Κανένα μέλος τοῦ προσωπικοῦ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φύγη ἀπὸ τὸ γραφεῖο του χωρὶς ἄδεια τοῦ κ. Ρότζερς. Ἐπιτρέπεται ὅμως ἀπουσία γιὰ φυσικὲς ἀνάγκες· γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ τὸ προσωπικὸ μπορεῖ νὰ χρησιμοποιῇ τὸν κῆπο κάτω ἀπὸ τὴ δεύτερη πόρτα. Αὐτὴ ἡ περιοχὴ πρέπει νὰ διατηρῆται σὲ καλὴ κατάσταση.

8. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ὁμιλία κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὡρῶν ἐργασίας.

9. Ἡ ἀνάγκη γιὰ κάπνισμα, γιὰ κρασὶ ἢ γιὰ οἰνοπνευματώδη ἀποτελεῖ ἀνθρωπίνη ἀδυναμία καὶ ἑπομένως ἀπαγορεύεται σὲ ὅλα τὰ μέλη τοῦ προσωπικοῦ.

10. Τώρα ποὺ οἱ ὧρες μειώθηκαν δραστικά, τὸ φαγητὸ ἐπιτρέπεται μεταξὺ 11.30 καὶ 12, ἀλλὰ ἡ ἐργασία θὲ θὰ σταματᾷ γιὰ κανένα λόγο.

11. Τὰ μέλη τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ θὰ χρησιμοποιοῦν δικές τους πέννες. Ὅποιος χρειάζεται ξύστρα, ν' ἀπευθύνεται στὸν κ. Ρότζερς, ποὺ διαθέτει μία καινούρια.

12. Ὁ κ. Ρότζερς θὰ ὁρίσῃ ἕνα ἀνώτερο ὑπάλληλο νὰ εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν καθαριότητα τῆς μεγάλης αἰθούσας καὶ τοῦ γραφείου τῶν διευθυντῶν, καὶ ὅλα τὰ «παιδιά» καὶ οἱ νεοφοροι ὑπάλληλοι θὰ παρουσιάζωνται στὸν κ. Ρότζερς 40 λεπτὰ πρὶν ἀπὸ τὴν προσευχὴ καὶ θὰ παραμένουν ἔπειτα ἀπὸ τὶς ὧρες τοῦ γραφείου γιὰ νὰ τὸ καθαρίζουν. Βούρτσες, σκοῦπες, σφουγγαρόπανα καὶ σαποῦνι παρέχονται ἀπὸ τὸ γραφεῖο.

13. Οἱ νέοι αὐξημένοι ἑβδομαδιαῖοι μισθοί. (Σημ. Σὲ παρένθεση σημειώνουμε τὶς ἀντιστοιχες ἀξίες σὲ σημερινὲς δραχμές).

—Γιὰ τοὺς μικροὺς (ὡς 11 χρόνων) λίρ. 0.1.4 (δρχ. 28).

—Γιὰ τοὺς νεαροὺς (11—14 χρόνων) λίρ. 0.2.1 (δρχ. 40).

—Γιὰ τοὺς νέους πάνω ἀπὸ 14 χρόνων λίρ. 0.4.8 (δρχ. 90).

—Γιὰ τοὺς κατώτερους ὑπαλλήλους λίρ. 0.8.7 (δρχ. 165).

—Γιὰ τοὺς παλιοὺς ὑπαλλήλους λίρ. 0.10.9 (δρχ. 200).

—Γιὰ τοὺς ἀνώτερους ὑπαλλήλους, μὲ προϋπηρεσία πάνω ἀπὸ 15 χρόνια λίρ. 1.1.0 (δρχ. 400).

14. Τὸ γραφεῖον ἀναγνωρίζει τὴ γενναιοδωρία τῶν νέων ἐργατικῶν νόμων καὶ θὰ περιμένῃ μεγάλη αὔξηση στὴν ἀπόδοση τῆς ἐργασίας, ὥστε νὰ ἰσοφαρισθοῦν αὐτὲς οἱ συνθῆκες ἐργασίας ποὺ πλησιάζουν στὴν οὐτοπία».

□

ΔΗΛΑΔΗ αἱ ὧραι ἐργασίας, αἱ μειωθεῖσαι, ἦσαν ἑπτὰ καὶ ἡμισυ ὡρεῖσαι, ἦσαν ἑπτὰ καὶ ἡμισυ ὡρεῖσαι! Ἀπὸ τὰς 7 τὸ πρωὶ μέχρι τὰς 6 τὸ βράδυ. Μὲ μικρὴ διακοπὴ τὸ μεσημέρι γιὰ φαγητό, στὸ πόδι. Ἡ ἴδια κατάσταση ὑπῆρχε, ἰφυσικά καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Θὰ ἀναφέρω διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν, πρὸς γνῶσιν νέων ἀναγνωστῶν καὶ ὑπομνησιν τῶν παλαιοτέρων, ὅτι ἡ πόλις Πάτρα ἐδούλευαν ἀπὸ τὰ ἑξάμισυ χαράματα ἕως τὸ «καλαμπουρο βράδυ», χωρὶς νὰ λογαριάζουν τὴν ὥρα. Γιὰ νὰ γίνουν ἄνθρωποι, κατὰ τὴν ἔκφρασιν. Ἀπὸ τὸν πατέρα μου, ὁ ὁποῖος ἐγνώρισε αὐτὴν τὴν κατάστασιν, ἔχω τὴν ἀφήγησιν περὶ τῶν μεθόδων, ποὺ ἐχρησιμοποιοῦσαν οἱ ἐργαζόμενοι πρὸς μείωσιν τῶν ὡρῶν, εἰς ἐποχὴν ὅπου δὲν ὑπῆρχεν ἴχνος συνδικαλισμοῦ.

Ἕνας μάστορας ἐγέμιζε τὸ λυχνάρι μὲ λάδι καὶ ἔλεγε: Ἐ, παιδιά, θὰ δουλέψωμε ὅσο θέλει τὸ λυχνάρι. Φαίνεται ὅτι εἶχε κανονίσει νὰ κρατᾷ τὸ λυχνάρι ἕως τὰς ἐννιά—δέκα τὸ βράδυ. Ἡ ἐργασία ἀρχίζε, καθὼς εἶπα με, ἀπὸ τὰ χαράματα. Μὲ λίγη διακοπὴ τὸ μεσημέρι, σύνολον ὡρῶν ἐργασίας 13—14! Μιὰ ὥρα δυὰ τὸ λυχνάρι ἐτσίριζε νωρίτερα. Ὁ μάστορας ἀπόρησε. Ἀλλὰ ἡ ἐργασία διεκόπη, ἀφοῦ «τόσο ἤθελε τὸ λυχνάρι». Ἐνάμισε ἄτι δὲν τὸ εἶχε γεμίσει καλὰ καὶ τὴν ἑπομένη τὸ ἐγέμισε καλά—καλά. Τὸ βράδυ ὅμως πάλι ἐτσίριξε νωρίτερα. Καὶ πάλι διεκόπη ἡ ἐργασία. Ἕως ὅτου ἀνεκάλυψε τὴν κατεργαριά, ποὺ εἶχε κάμει ἕνα μαστορόπουλο: Εἶχε «φερμάρει» ἕνα σπάγγο ποὺ λειτουργοῦσε μὲ βαρύδι καὶ εἶχε στὸ ἄκρον ἕνα μικρὸ σφουγγάρι. Κρυμμένος ὁ σπάγγος, δὲν ἐφαινόταν. Σὲ ὡρισμένη στιγμὴ τὸ μαστορόπουλο τὸν κατέβαζε καί... ρουφοῦσε τὸ λάδι! Ἔπειτα πάλι τὸν ἀνέβαζε. Αὐτὴ ἡ δουλειὰ γινόταν τὰ χαράματα, ποὺ δὲν εἶχε πάει ἀκόμη ὁ μάστορας στὸ μαγαζί.

□

ΜΕΓΑΛΑ θάσανα εἶχαν τὰ μαστορόπουλα καὶ μὲ τὸ κολατσιό, γιατὶ δὲν εἶχαν μικρότερα καὶ οἱ μαστόροι. Ἔπρεπε κατὰ τὶς 10 νὰ κολατσίσουν, γιατὶ δὲν βαστοῦσαν ἀπὸ τὰ χαράματα ἕως τὸ μεσημέρι. Ἔστελνε λοιπὸν ὁ μάστορας ἕνα μαστορόπουλο στὸ Μαρκάτο νὰ ψωνίσῃ.

—Πάρε μιὰ πεντάρα ψωμὶ καὶ μία πεντάρα τυρί.

Ἐμοίραζε τὸ ψωμὶ σὲ φέτες ὁ μάστορας, ἐκρατοῦσε τὸ τυρὶ γιὰ ἐλόγου του, ἔδινε στὰ μαστορόπουλα νὰ γλείψουν τό... χαρτί!

—Πάρε μιὰ πεντάρα ψωμὶ καὶ μιὰ πεντάρα κρομμύδια!

Ἐμοίραζε τὸ ψωμὶ σὲ φέτες, ἐκρατοῦσε τὰ κεφάλια τῶν κρομμυδιῶν, ἔδινε στὰ μαστορόπουλα τὰ...φύλλα!

—Πάρε μιὰ πεντάρα ψωμὶ καὶ μιὰ πεντάρα χαλβά!

Ἐμοίραζε τὸ ψωμὶ σὲ φέτες γιὰ ὅλους, τὸν χαλβὰ τὸν ἔκρατοῦσε γιὰ ἐλόγου του καὶ στὰ μαστορόπουλα ἔδινε τό...χαρτί!

—Φᾶτε καὶ σεῖς!

Τὶ νὰ φᾶνε τὰ κακόμοιρα... Μιὰ φορὰ ἀπεφάσισαν νὰ ἐκδικηθοῦν τὸν μάστορα. Ἦταν κάποια γιορτὴ καὶ ὁ μάστορας ἔκρινε ὅτι ἔπρεπε νὰ κάμῃ... σπατάλη, θὰ ψᾶνε σὲ πιάτο.

— Πάρε μιὰ πεντάρα ψωμί. Πάρε καὶ μιὰ δεκάρα ἀκόμη: Νὰ πάρης μιὰ πεντάρα πατσᾶν καὶ μιὰ πεντάρα ζουμόν!

Παίρνει τὸ μαστορόπουλο τὸ πιάτο καὶ πάει στὸ Μαρκάτο. Ἀγοράζει τὸ ψωμὶ καὶ τὸ βάζει παραμάσχαλα. Πάει στὸ πατσατζήδικο. Τείνει τὸ πιάτο... ἀνά χεῖρας:

—Βάλε μιὰ πεντάρα πατσᾶν!

Κατόπιν... γυρίζει τὸ πιάτο ἀπὸ τὸ σωστὸ μέρος (μὲ ἀποτέλεσμα νὰ χυθῇ ὁ πατσᾶς καὶ τὸν ἀρπάξουν τὰ κοπρόσκυλα, ποὺ τριγυρνοῦσαν) καὶ ζητᾶει:

—Βάλε καὶ μιὰ πεντάρα ζουμόν!

Καὶ ἐπιστρέφει στὸ μαγαζί. Ἀφήνει τὸ ψωμὶ στὸν πάγκο. Τὸ πιάτο τὸ κρατάει ἀκόμη. Ὁ μάστορας ἀπορεῖ, μὴ βλέποντας τίποτε νὰ «κολυμπάτη» στὸν πατσᾶ:

— Μωρέ, δὲν πῆρες πατσᾶ;

— Πῆρα, μάστορα, πῆρα!

— Καὶ ποῦ εἶναι λοιπὸν ὁ πατσᾶς;

— Ἀπέδω!

Ἀναποδογυρίζει τὸ πιάτο, πάει καὶ ὁ ζουμός... Ἔτσι πέρασε κα ὁ μάστορας «ξερομπουκιά».

□

ΚΑΙ ἕνα ἀκόμη: Ἐδούλευαν καὶ τὴν Κυριακή! Μὲ πολλοὺς ἀγῶνες ἐπεβλήθη ἡ ἡμιαργία τοῦ ἀπογεύματος. Ἡ ἐργασία κανονικὰ ἄρχιζε μετὰ τὸν... ὄρθρο... Ἦταν ἡ μόνη παραχώρησις, αὐτὴ ἡ πρωϊνὴ καθυστέρησις. Ἔπειτα κατηργήθη ἡ ἀπογευματινὴ ἐργασία, μὲ τὴν δικαιολογία ὄχι ὅτι ἔπρεπε ν' ἀναπαυθοῦν οἱ ἐργαζόμενοι (διότι θά... κακοσυνήθιζαν), ἀλλὰ νὰ φοιτήσουν σὲ εἰδικὰ σχολεῖα, νὰ καταρτισθοῦν καλύτερα, πρὸς ὠφέλειαν καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων Ἡ Ἀθήνα πρώτη, ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος ἐδέχθη τὴν ἡμιαργία τῆς Κυριακῆς. Καὶ ἔγινε ἐπεισόδιο ὅταν οἱ ἐμποροϋπάλληλοι τῶν Πατρῶν ἔκαμαν ἀναφορὰ «τ' ἀφεντικά» καὶ τοὺς ζητοῦσαν νὰ κάμουν αὐτὸ ποὺ ἔκαμαν καὶ «οἱ εὐγενεῖς ἔμποροι τῶν Ἀθηνῶν». Ἐθεωρήθη αὐτὴ ἡ διατύπωσις τοῦ αἰτήματος ὡς... ἀναρχικόν. Γιατὶ νὰ συσχετίζεται τὸ αἴτημα μὲ τὴν Ἀθήνα; Καὶ ἂν οἱ Πατρινοὶ δὲν τὸ ἐδέχοντο, σημαίνει πὼς δὲν εἶναι... εὐγενεῖς; Μὰ τότε αὐτὸ εἶναι συνωμοσία κατὰ τοῦ καθεστῶτος! Ἀναγκάσθηκαν οἱ ὑπάλληλοι νὰ δώσουν ἐξηγήσεις, ὅτι θεωροῦν ὡς εὐγενεῖς καὶ τοὺς Πατρινοὺς ἐγγόνους δεχθοῦν — δὲν δεχθοῦν τὸ αἴτημα...

□

ΑΛΛΑ μὴ δὲν ἐχύθη αἷμα διὰ νὰ ἐπιβληθῇ τὸ 8ωρον; Ἔτσι καθιερώθη ἡ Ἐργατικὴ Πρωτομαγιά, πρὸ 79 ἐτῶν;

Ο ΣΥΜΠΟΛΙΤΗΣ

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΣ

τασιν τῆς ἐξαγωγικῆς προσπαθείας εἶναι ἀνάγκη νὰ συγκρατηθοῦν ἐντὸς ὡρισμένων πλαισίων καὶ οἱ ἐπεκτατικοὶ ἐκεῖνοι παράγοντες οἱ ὁποῖοι προκαλοῦν αὔξησιν τῆς ζητήσεως δυσανάλογον πρὸς τοὺς πόρους τῆς Χώρας.

Εἶναι βεβαίως ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὸ 1964 τὰ φαινόμενα ἐντόνου πιέσεως τῆς ζητήσεως ἐνισχύθησαν ἐν πολλοῖς ἐκ ψυχολογικῶν αἰτίων, ὀφειλομένων εἰς τὰς ἐπιδράσεις τῆς περὶ τὸ Κυπριακὸν κρίσεως. Αἱ ἐπιδράσεις αὐταὶ ἦσαν κυρίως ἡ δημιουργία αἰχμῶν εἰς τὴν ζήτησιν χρυσοῦ, ἡ μείωσις τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν εἰς τὰς Τραπέζας καταθέσεων καὶ ἡ μείωσις ὡρισμένων ἰδιαιτέρως εὐαισθήτων κατηγοριῶν συναλλαγματικῶν εἰσπράξεων ὡς εἶναι τὸ τουριστικὸν συνάλλαγμα καὶ τὰ μεταναστευτικὰ ἐμβάσματα.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία ἀντέστη ἐν τῷ συνόλῳ εἰς τὰς ἐμφανισθείσας κατὰ τὸ 1964 πιέσεις ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τῆς εὐρωστίας καὶ τῆς ἀντοχῆς της. Διὰ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ὅμως αἱ δημιουργηθεῖσαι ψυχολογικαὶ συνθῆκαι ἀσταθείας, παρέστη ἀνάγκη νὰ ἀναλωθοῦν σημαντικὰ μέσα. Τὸ γεγονὸς αὐτό, ὡς καὶ ἡ ἐκ νέου ἀποδειχθεῖσα διαιτέρα εὐαισθησία τοῦ κοινοῦ — ὑπόλειμμα τῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ παρελθόντος — εἰς πᾶν γεγονὸς δυνάμενον καὶ ἐκ τοῦ μακρόθεν νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν σταθερότητα τῆς οἰκονομίας, ὑπογραμμίζουν τὴν ἀνάγκην τῆς διατηρήσεως παγίως σταθερῶν καὶ ὑγιῶν συνθηκῶν».

Ἡ ἀπόστασις παραγωγῆς καὶ εἰσοδημάτων

Ὁ κ. Μαῦρος ἀνεφέρθη περαιτέρω εἰς τὴν ἐφαρμοζομένην ὑπὸ τοῦ Κράτους κοινωνικὴν πολιτικὴν καὶ τὴν προσπάθειαν τῶν κατωτέρων ἐξ ἀπόψεως εἰσοδήματος τάξεων ὅπως βελτιώσουν τὸ ἐπίπεδον διαβιώσεως αὐτῶν, παρατηρήσας ὅτι κατὰ τὸ 1964 ἐσημειώθη διεύρυνσις τῆς ἀποστάσεως μεταξὺ παραγωγῆς καὶ εἰσοδημάτων. Ἐτόνισεν ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ θετικῆς καὶ συνεποῦς πολιτικῆς ὑπὲρ τῶν κατωτέρων τάξεων συνδέεται μὲ τὴν νομισματικὴν σταθερότητα, ἀνευτῆς ὁποίας ἐξανεμίζονται (διὰ τῆς ἀνόδου τῶν τιμῶν) τὰ παρειχόμενα πλεονεκτήματα, διὰ τὸν λόγον δὲ αὐτὸν κοινωνικὴ πολιτική, ἡ ὁποία θὰ ὡδήγει εἰς τὴν δημιουργίαν πληθωρικῶν πιέσεων, θὰ ἦτο καταλυτικὴ τοῦ ἰδίου αὐτῆς σκοποῦ. Καὶ εἶπεν ἐν συνεχείᾳ:

Εἶναι ἀνάγκη νὰ διαφωτισθῇ τὸ κοινόν

«Ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναληφθῇ εὐρυτάτη προσπάθεια διαφωτίσεως τοῦ κοινοῦ, ἰδιαιτέρως δὲ τῶν τάξεων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ζητοῦν ἀπὸ τὸ Κράτος αὔξησιν τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων ταχυτέραν τῆς ἐπιτρεπομένης ἀπὸ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς. Ἀποτελεῖ δυσβάστακτον βάρος διὰ τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν ἡ ἐπιδίωξις βελτιώσεως τῆς θέσεως τῶν τάξεων δι' ηὐξημένης παραγωγῆς μὴ ἀνταγωνιστικῶν προϊόντων, ἢ διὰ τῆς προβολῆς ἀπαιτήσεων δι' ὑψηλοτέρας ἀμοιβάς, ἢ ἀκόμη διὰ τὴν ἐξαγορὰν καὶ ἀποθεματοποίησιν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀγροτικῶν προϊόντων εἰς τιμὰς μὴ ἀνταγωνιστικάς. Ἡ ἐφαρμογὴ τοιαύτης πολιτικῆς πρέπει νὰ ἔχη χαρακτῆρα μεταβατικόν, ἡ δὲ στήριξις μὴ ἀνταγωνιστικῶν τιμῶν εἰς τὰ ἀγροτικὰ προϊόντα πρέπει νὰ βαίνη προοδευτικῶς μειουμένη, μέχρις ὅτου ἐπιτευχθῇ ἡ ἀναδιάρθρωσις τῶν καλλιεργειῶν. Ἄλλως, ἔναντι μιᾶς προσωρινῆς ψευδαισθήσεως εὐημερίας, ἐνδέχεται νὰ προκληθῇ ἡ ἀναστολὴ ἢ ἐπιβράδυνσις τῆς οἰκονομικῆς προόδου.

Ἡ πολιτικὴ ὑπὲρ τῶν ἀσθενεστέρων

»Ἤδη ἐφαρμόζεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως σημαντικῶς ἐνεργοτέρα καὶ εὐρυτέρα ἢ κατὰ τὸ τὸ παρελθὸν κοινωνικὴ πολιτικὴ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τῶν ἀσθενεστέρων τάξεων. Παρέχονται εἰς δι ευρυναμένην κλίμακα βασικαὶ κοινωνικαὶ ὑπηρεσίαι, ἤτοι ἐκπαίδευσις, ὑγιειονομικὴ περίθαλψις καὶ κοινωνικὴ ἀσφάλισις ἐν γένει, περαιτέρω δέ, διὰ τοῦ δημοσιονομικοῦ μηχανισμοῦ, εἰσοδηματικαὶ ἐνισχύσεις, ἰδίως πρὸς τοὺς ἀγρότας.

»Ἡ πολιτικὴ αὐτὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ συνεχισθῇ καὶ νὰ ἐνισχυθῇ, ἰδίως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς παροχῆς κινήτρων διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς συνθέσεως τῆς παραγωγῆς. Παραλλήλως ὅμως, εἶναι ἀνάγκη νὰ προσαρμοσθῇ καταλλήλως καὶ ἡ πολιτικὴ στηρίξεως τῶν τιμῶν τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ προωθοῦνται καλλιέργειαι μὴ δημιουργοῦσαι δυσβάστακτα βάρη διὰ τὸν κρατικὸν προϋπολογισμόν. Συναφῶς, δέον νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς κατὰ τὸ ἔτος 1964 ἐμφανίζει ἀδυναμίας, χαρακτηριζομένας ἀπὸ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς σίτου κατὰ 56% καὶ τὴν μείωσιν τῆς παραγωγῆς βάμβακος κατὰ 31%. Ὑπάρχουν δὲ ἐνδείξεις ὅτι ἀναλόγους ἀδυναμίας θὰ ἐμφανίση καὶ ἡ παραγωγὴ τοῦ τρέχοντος ἔτους».

Γενικὰ προβλήματα

Εἰς τὴν συνέχειαν τῆς ἐκθέσεώς του ὁ κ. Μαῦρος ἠσχολήθη μὲ τὰ προβλήματα τῆς πιστοποιήσεως, μὲ τὴν ἀνάγκην ἀναπτύξεως ἐσωτερικῆς κεφαλαιοαγορᾶς, ἐπίσης ἔδωσε στοιχεῖα διὰ τὴν πορείαν τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης.

Κατὰ τὸ 1964 διηυρύνθη οὐσιωδῶς ὁ κύκλος ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης. Τὰ ἀκαθάριστα κέρδη ἐφθασαν εἰς 1.167 ἑκατομμύρια δρχ. ἔναντι 1.009 ἐκ. τοῦ 1963 (αὔξησις 16ο/ο). Τὰ καθαρὰ κέρδη ἀνῆλθον εἰς 399 ἐκ. ἔναντι 348 τοῦ 1963.

Ἐσημειώθη αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καταθέσεων, οἱ ὁποῖοι ἤδη ἐγγίζουν τὰς 800.000. Ἐντὸς τοῦ 1964 ἠνοίχθησαν 83.000 νέαι μερίδες. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διατηρεῖ τὸ 62,1ο/ο τοῦ συνόλου τῶν εἰς ἑλληνικὰς Τραπέζας καταθέσεων.

Αἱ χορηγήσεις ἐσωτερικοῦ ἀνῆλθον εἰς 17.964 ἐκ. ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὰ 69,7ο/ο τοῦ συνόλου χορηγήσεων. Τὸ 1963 τὸ ποσοστὸν συμμετοχῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς τὰς χορηγήσεις ἦτο 68,9ο/ο.

Τὰ 125 χρόνια τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης

Ὁ κ. Μαῦρος ἐπεσήμανεν ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἰσῆλθεν ἤδη εἰς τὸ ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως της 125ον ἔτος. «Τὸ γεγονὸς τοῦτο — εἶπε — θὰ ἦτο βαρυσήμαντον δι' οἱονδήποτε τραπεζικὸν ἵδρυμα εἰς οἱανδήποτε χώραν τοῦ κόσμου· εἰδικῶς ὅμως διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἔχει ὅλως ἰδαιτέραν σημασίαν, διότι ἡ ἱστορία τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἶναι στενῶς συνυφασμένη μὲ τὴν ζωὴν τοῦ νεωτέρου Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἐπὶ ὁλοκλήρους δεκαετίας ἤσκησεν αὕτη τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον, τὴν ἀγροτικὴν πίστιν, τὴν κτηματικὴν πίστιν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμπορικὴν καὶ τὴν βιομηχανικὴν πίστιν. Ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐξεπήδησαν καὶ ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ ἡ Ἐθνικὴ Κτηματικὴ Τράπεζα. Τὸ ὑπεραιωνόβιον αὐτὸ Ἵδρυμα ὑπῆρξεν οὕτω ὁ ὀργανισμὸς ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δραστηριότητος τοῦ ὁποίου ἐδημιουργήθησαν οἱ θασικοὶ θεσμοὶ τοῦ σημερινοῦ πιστωτικοῦ μας συστήματος. Ἀλλὰ καὶ πέραν τούτου, ἡ ἱστορία καὶ ἡ δράσις της ταυτίζονται καὶ μὲ τοὺς ἀγῶνας τοῦ Ἔθνους διὰ τὴν ὁλοκλήρωσίν του.

Τὰ 125 χρόνια τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀποτελοῦν σταθμὸν ἀχι μόνον εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἱδρύματος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Χώρας. Ἡ Διοίκησις, προκειμένου νὰ ἑορτάσῃ τὸ γεγονὸς αὐτὸ μὲ τὴν ἀρμοζουσαν λαμπρότητα, ἤρχισεν ἤδη τὰς σχετικὰς προετοιμασίας διὰ σειρᾶς ἐκδηλώσεων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ἐναρξεῖς τούτων θὰ λάβῃ χώραν τὴν 31ην Μαρτίου 1966, ἐπέτειον τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος διὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης».

GENEVIEVE FOSTER

Τὸν καιρὸ τοῦ ΑΒΡΑΑΜ ΛΙΝΚΟΛΝ

1809 · 1865

4ον

Οἱ ντόπιοι ἐρυθρόδερμοι κι' οἱ βορειοαμερικανοὶ ἄποικοι

Τὸν καιρὸ τοῦ Ἀβραὰμ Λίνκολν ἡ Πολιτεία τῆς Ἰνδιάνας ἦταν ἀκόμη χώρα ἐρυθροδέρμων. Ἐρυθροδέρμους εἶπανε τοὺς ντόπιους οἱ πρῶτοι Εὐρωπαῖοι ἄποικοι τῆς Ἀμερικῆς, ὄχι γιατὶ εἴχανε τάχα κόκκινο δέρμα — τό φυσικό τους χρῶμα ἦταν κιτρινωπὸ — ἀλλὰ γιατὶ ἀλείφανε τὸ πρόσωπο καὶ τὸ σῶμα τους ἐδῶ κι' ἐκεῖ μὲ μιὰ κόκκινη βαφή. Οἱ Ἐρυθρόδερμοι, ἢ ἀλλιώτικα Ἰνδιάνοι, δὲν ἦταν ὅλοι ἄγριοι ἀλλὰ ζοῦσαν δέβαια σὲ πρωτόγονη κατάσταση. Ἤτανε ρίζωμένοι σ' αὐτὸ τὸν τρόπο τῆς πολύ ἁπλῆς ζωῆς. Ἀγαπούσανε τὸ κυνήγι μὲ τὸ τσεκούρι καὶ μὲ τὰ τόξα, σεβόντουσαν τοὺς ἄγραφους νόμους ποὺ εἴχανε δοῆ ἀπὸ τοὺς προγόνους τους, δὲν ἀλλάζανε τίποτα ἀπὸ τὶς συνήθειές τους κι' ἀκούγανε μὲ τρόμο τὰ παραμύθια ποὺ τοὺς πωλούσανε γιὰ γνώση οἱ γέροντες κι' οἱ «φάγοι» κάθε φυλῆς. Δὲν ἦταν καθαυτὸ ἀγρότες, ἀλλὰ πιότερο νομάδες κτηνοτρόφοι καὶ κυνηγοί. Οἱ λευκοί, καθὼς πραχωρούσαν στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας, ὅλο καὶ τοὺς διώχνανε. Πότε τοὺς ξεγελοῦσαν μὲ γλυκόλογα καὶ ψευτιές, πότε βρίσκανε κάποια ἀφορμὴ νὰ τοὺς ριχτοῦν, γιὰ νὰ τοὺς πάρουν τὶς καλὲς βοσκές.

Ἔτσι γρήγορα ἀναπτύχθηκε, ὅπως ἦταν ἑπόμενο, καχυποψία καὶ ἐχθρότητα μεταξὺ Ἰνδιάνων καὶ λευκῶν, κι' οἱ ἐρυθρόδερμοι φύλαρχοι μαζευόντουσαν συχνὰ γιὰ νὰ δοῦνε πῶς θὰ τὰ βγάλουν πέρα μὲ τοὺς νεοφερμένους ἀποίκους ποὺ πληθαίνανε ὁλοένα καὶ διώχνανε τοὺς Ἰνδιάνους ἀπὸ παντοῦ. Οἱ περισσότεροι θέλανε συνεννόηση μὲ τοὺς λευκούς. Βλέπαν ὅμως πὼς ἔπρεπε νὰ εἶναι ἑνωμένοι, γιατὶ οἱ λευκοὶ ξέκαναν εὔκολα μιά — μιὰ χωριστὰ τὶς φυλές τους. Ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς λέγανε πὼς πρέπει νὰ παρακαλέσουνε τὸν Θεό τους τὸν Κίτσι Μανιτού, (δηλαδὴ τὸ Μεγάλο Πνεῦμα) νὰ φωτίση τοὺς λευκοὺς νὰ γίνουν καλοὶ ἄνθρωποι καὶ νὰ μοιάσουν κι' αὐτοὶ τοὺς Ἰνδιάνους. Μερικοὶ πάλι, ποὺ εἴχανε καεῖ ἀπ' τὶς συναλλαγές τους μὲ τοὺς καινούργιους ἀποίκους, ὑποστήριζαν πὼς εἰρήνευση μὲ τοὺς λευκοὺς ἦταν ἀδύνατη γιατὶ θὰ τὴν παραβιάζανε οἱ λευκοὶ διπρόσωποι καὶ ἄρπαγες καθὼς ἦταν.

Κυβερνήτης τῆς Ἰνδιάνας ἦτανε τότε ὁ Χάρισον. Μιὰ μέρα, ἄγνωστοι κλέψανε κάτι ἄλογα τοῦ στρατοῦ ἀπὸ ἕνα καταυλισμό.

Κατηγορήθηκαν γι' αὐτὸ οἱ ἐρυθρόδερμοι τῆς περιοχῆς, κι' ἕνα στρατιωτικὸ ἀπόσπασμα ξεκίνησε γιὰ νὰ τοὺς τὰ πάρη πίσω. Κάποιο ἐπεισόδιο κατέληξε σὲ σύγκρουση μὲ τὸ ἀπόσπασμα. Τότε ὁ Χάρισον κίνησε ἐκστρατεία ἐναντίον τῶν ἰνδιανικῶν φυλῶν, τοὺς ἔκαψε τὰ χωριὰ καὶ ξέκανε καμπόσους. Οἱ ἄλλοι, κατατρεγμένοι, φύγανε πρὸς τὰ βόρεια, στὴν Ἀγγλικὴ κτήση τοῦ Καναδᾶ, ὅπου καὶ ζητήσανε νὰ ὑπηρετήσουν τοὺς Ἐγγλέζους